

Monumentnummer*: 514534

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 26 juni 2000
Kadaster deel/nr 82917/138

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Apeldoorn Apeldoorn Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Apeldoorn Parken

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Apeldoorn AA 1353

Omschrijving**

Inleiding

Vrijstaande kleine VILLA gelegen aan de zuidwestzijde van de Kerklaan als onderdeel van de randbebouwing aan de westzijde van het Oranjepark. Het pand bevindt zich nabij de hoek met de Mr. van Rhemenslaan en is vermoedelijk gebouwd rond 1880 in een door het neo-klassicisme beïnvloede bouwstijl. Het huis was aanvankelijk dubbel bewoond, wat aan sommige details nog afleesbaar is. Tegen beide zijgevels van het huis bevindt zich bijvoorbeeld een houten serre. Rond de eeuwwisseling zou het pand ook als pension gefunctioneerd hebben.

Rond het huis bevindt zich een eenvoudige tuin, die door een ijzeren spijlenhek van de Kerklaan is gescheiden. De tuin is waarschijnlijk ooit groter geweest. In de achtertuin bevindt zich nog een klein tuinhuisje met een zadeldak. Dit huisje valt buiten de bescherming.

Omschrijving

Het gepleisterde en geschilderde woonhuis heeft een karakteristieke vorm. Het pand heeft een enkele bouwlaag en een omlopend, afgeplat schilddak met gesmoorde Oud Hollandse pannen op de schuine vlakken. Op het dak bevinden zich twee gemetselde schoorstenen. De symmetrisch ingedeelde voorgevel heeft een middenrisaliet met een naar achter doorlopend dakhuis waarvan het zadeldak aan de voor- en aan de achterzijde van een gedecoreerde druiplijst is voorzien. De rechthoekige grondvorm van het pand

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

wordt aan de achterzijde gekenmerkt door enkele oorspronkelijke en later aangebrachte aanbouwen met elk een eigen dakvorm. Rond het pand bevindt zich een gepleisterde en geschilderde plint.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL heeft drie vensterassen. Het risaliet in het midden bevat een oorspronkelijke dubbele paneeluur met gietijzeren deurroosters in een deurkozijn met een geprofileerd kalf en een enkelruits bovenlicht met glas-in-loodvulling. De ingangspartij heeft een zorgvuldig gedetailleerde houten omlijsting, bestaande uit gedecoreerde pilasters en een klein hoofdstel. Voor de deur bevindt zich een twee treden tellende hardstenen stoep. Het risaliet doorbreekt het fraai gedetailleerde hoofdstel, dat de voorgevel aan de bovenzijde afsluit, en bevat ter plaatse van de zolder een smal keperboogvormig afgesloten stolpraam met aan weerszijden een smal schuifraam. Aan elke zijde van het risaliet bevat de voorgevel een schuifraam, waarvan het bovenraam een glas-in-loodvulling heeft. Onder de lekdorpels bevindt zich een decoratief opliggend veld. De voorgevel wordt aan weerszijden beëindigd door een hoekpilaster met casementen en een cirkelvormig motief in het midden.

De LINKER ZIJGEVEL van het huis is rechts voorzien van een hoekpilaster als in de voorgevel. Links daarvan bevindt zich een oorspronkelijke houten serre op een stenen plint. De serre is voorzien van een flauw hellend dak en een zeer zorgvuldig gesneden druiplijst. Beide korte gevels hebben een groot 12-ruits raam. De brede gevel van de serre heeft een dubbele schuifdeur met zijlichten en een bovenraam dat bestaat uit vier bredere en drie smallere delen. De serre heeft zeer smalle houten pilasters met gestileerde kapitelen en consoles die het dak dragen. Links van de serre bevindt zich een T-vormig raam. Links daarnaast sluit een latere platgedekte uitbouw aan. De uitbouw is gemetseld en witgeschilderd en heeft in de zijgevel twee ronde ramen. De twee overige gevels hebben enkele kleine ramen en gewijzigd muurwerk.

De ACHTERGEVEL wordt gekenmerkt door enkele in hoogte en formaat van elkaar verschillende aanbouwen. Tegen de platgedekte aanbouw van de zijgevel sluit een bijkeukenachtig gebouwtje aan met een overstekend zadeldak met houten windveren. De nok van dit dak loopt parallel aan de achtergevel van het huis, waarvan in de geveltop van het dakhuis nog juist een tweeruits raam te zien is. Het gepleisterde gebouwtje staat vermoedelijk los van de achtergevel en bevat aan de achterzijde een deur met boven- en zijlicht en een voormalig schuifraam rechts daarvan. Onder dit raam bevindt zich een kelderlicht. Tegen dit gebouwtje sluit links een platgedekte aanbouw aan. In de achtergevel hiervan bevindt zich een dubbele tuindeur met een enkelruits bovenlicht. Op het platte dak bevindt zich een schoorsteen.

De RECHTER ZIJGEVEL van het woonhuis is eveneens voorzien van een houten serre, die echter aan deze zijde minder rijk is uitgevoerd dan aan de andere kant. De serre heeft gekoppelde rondboogvormige ramen in de korte gevels. De lange gevel heeft dubbele tuindeuren met zijlichten. Ook deze serre heeft pilasters en houten druiplijsten. Rechts van de serre bevindt zich nog een T-vormig raam. Het overige deel van de zijgevel is blind.

Het INTERIEUR van het pand is gaaf bewaard gebleven. De oorspronkelijke indeling, bestaande uit een middengang met aan beide zijden kamers, is bewaard. De wanden in het halletje zijn voorzien van eenvoudige profiellijsten en de vloer is in marmer uitgevoerd. De hal bevat een eenvoudig tochtportaal en gaat over in een smallere gang met togen. In de gang ligt nog de oorspronkelijke tegelvloer en hebben de wanden een geschilderde lambrizing. De voorkamers aan beide zijden zijn voorzien van geornamenteerde stucplafonds en marmeren schoorsteenmantels. De bovenlichten van de ramen hebben een glas-in-loodvulling. De serre tegen de rechtergevel van het pand heeft nog een oorspronkelijke tegelvloer.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Ook in de keuken ligt nog een oorspronkelijke tegelvloer en zijn nog de originele schouw en de keukenkasten aanwezig. Een deel van de keuken is onderkelderd.

Waardering

Vrijstaande VILLA uit het laatste kwart van de negentiende eeuw.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een kleine villa, waarvan het bouwtype in de gemeente vaker voorkomt. Deze villa is echter uitzonderlijk goed bewaard gebleven en valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, zoals het geavanceerde materiaalgebruik en de rijke ornamentiek. Karakteristiek zijn ondermeer het middenrisaliet met het dakhuis en de zorgvuldig vormgegeven ingangspartij. Ook het interieur is gaaf bewaard. Er is sprake van een ensemblewaarde als onderdeel van het de villawijk de Parken, waarbinnen het pand behoort tot de omstreeks 1900 gangbare villatypen, welke samen met de oudere en latere typen en stijlen zeer goed de ontwikkeling van de villabouw in dit gebied weergeven.
- Van stedenbouwkundige waarde door de situering aan de Kerklaan, nabij de hoek met de Mr. van Rhemenslaan. Deze ring rond het Oranjepark bezit hier nog een in vrij gave staat bewaard gebleven bestand aan historische huizen, die tezamen met de vele particuliere en openbare groenelementen een aantrekkelijk, waardevol straatbeeld vormen. Het pand is met de voorzijde op het Oranjepark gericht en vormt hier mede de begrenzing van.
- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting van de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale villa's in ruim opgezette parkachtig aangelegde villawijken. De Parken behoort tot de grootste en oudste villawijken van dit type in ons land en de aanleg droeg ertoe bij dat het aanzien van het dorp en de sociale gelaagdheid van haar bevolking sterk veranderde.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis